Ч. 241. (740). Львів, пятниця дня 26. жовтня 1917. Рік III.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 10 сот. На провінції 12 сот. В занятих теріторіях 4 коп

політична, економічно-суспільна й літературна часопись. (Редакція: Руська ч. 3).

Виходить що дня рано кромі понеділка.

Умови передплати у Львові:	
На рік	24·— К.
„ півроку	12·— „
„ чвертьроку	4·— „
„ місяць	2·40 „

В краю і державі:	
На рік	32·— К.
„ півроку	16·— „
„ чвертьроку	8·— „
„ місяць	2·70 „

За границю:	
В Німеччині	37 мар.
В Америці	11 дол.
В инших державах	54 фр.

По ухваленю буджетової провізорії.

Буджетову провізорію ухвалено і то тільки на чотири місяці. — За 6-місячною провізорією голосувало разом 175 послів, а іменно: всі мішансько-німецькі партії, двох клерикальних Італійців, три „диві" (Райцес, Шравтер і Штарк), пять Румунів і 4 буковинські „Русини" — як їх постійно зве віденська преса. — Проти 6-місячної провізорії голосували Чехи, південні Славяни, тирольські Італійці, трьох „диких" (Цінґр, Ром. Чайковський, Тресіч-Павісіч), німецькі соц. демократи та Поляки — разом 243 послів — значить 68 голосів більшости проти 6 місячної провізорії. Натомість принято 4-місячну провізорію більшістю 57 голосів, на котру зложили ся мішансько-німецькі партії, Поляки та взагалі вже згадані дрібні ґрупи, що голосували за 6-місячною провізорією. — При так званім уповажнюючім буджетовім законі було перше від уведеня нового реґуляміну поіменне голосоване окремими табличками. — Давнійше така операція тревала півтора години, тепер всего кілька мінут.

Як звісно вже з депеш, галицькі Українці — з виїмкою посла Вітика, що голосував проти буджету — усунули ся від голосованя. Коли би всі українські посли були присутні в Палаті, то значить ся 24 голоси, — коли додати до сего 13 Поляків (5 Стапіньщиків, а решта по части народові демократи зі Скарбком на чолі, а по части людовці з Вітосом на чолі), та коли ще узглядните, що німецькі соціяльні демократи доволі сильно абсентували ся, — то правительственна більшість була дуже проблематичною. При кількоміліярдовім воєннім кредиті се справді дуже мізерний успіх правительства. В инших парляментах Европи такі кредити приймають ся подиваяючою більшостю голосів. Чи науку, що виходить з тих чисел, потрафлять зрозуміти теперішні керманичі держави, можна дуже сумнівати ся.

Галицькі Українці, як звісно, абсентували ся. А причини сего подали ми в окремім комунікаті, котрий ми вчера за віденськими депешами навели, а в котрім одначе належить зробити дуже замітну поправку.

В надісланім нам нині українським пресовим бюром У. П. Р. тексті комунікату перше речене зачинає ся ось такими словами: „З уваги, що правительство на внесене Української Парляментарної Репрезентації торжественно прирекло окремі кредити для відбудови східної Галичини, енерґічну відбудову сеї найбільш зруйнованої части краю, усунене надужить при реквізиціях, відшкодоване з державних фондів для родин невинних жертв воєнного стану і воєнних подій та взагалі прирекло оглядно трактувати населене східної Галичини" і так далі — в тексті поданім нами вчера.

Як бачимо, поданий нами нині офіціяльний тексту ріжнить ся основно від вчерашнього неофіціяльного донесеня.

Вчерашний неофіціяльний текст каже, що правительство задумує вести переговори над внесенями Української Парляментарної Репрезентації, — нинїшний офіціяльний говорить про „торжественне прирече́не" правительства на дані Української Парляментарної Репрезентації. — Супроти такого стану річи треба инакше оцінювати абстиненцію наших послів, ніж в разі, як би таких приречень ще не було, а щойно вели ся переговори.

В кождім разі факт, що вчерашні віденські дневники так, а не инакше перекрутили, так, а не инакше вказує, що комусь залежало на такім іменно поінформованю опінії.

Кому саме і з яких причин, се в коротці вияснить ся.

На основі інформацій уділених нам з посольських кругів можемо ствердити, що й друга депеша про останну конференцію президії У. П. Р. з міністром-президентом не відповідає в цілости правді, а іменно невірною є інформація, що Українці ухвалили абстіненцію наслідком заяви президента міністрів, що перед поодинокими укр. жаданями є конечні переговори з польським колом.

Натомість річ маєть ся так, що деякі українські постуляти може правительство сповнити само без порозуміня з Поляками. Іньше ж є того роду, що правительство мусить оглядати ся на Поляків. Що до першої катеґорії постулятів правительство очевидно могло дати зобовязуючі приреченя, які, се повинні ми в короткім часі дізнати ся.

За чотири місяці буде парлямент ухвалювати правильний буджет.

До того часу правительство Зайдлера буде мати спромогу додержати своїх приречень та о скільки воно мусить числитись з Поляками вимогти на них їх згоду. Коли правительство Українців заведе, то мусить бути приготоване не тільки на те, що наші посли будуть голосувати проти буджету, але і на заостренє української тактики. Голосоване при буджетовій провізорії не має властиво політичного характеру. Натомість становище до правильного буджету є наскрізь політичним актом. Українська П. Репр. займе становище відповідне поведеню правительства Як воно виконає свої зобовязаня і змінить дотеперішну систему проти українського народу, тоді доперва може числити на голоси Української Парл. Репрезентації.

При тій нагоді не від річи буде застерегти ся проти деяких енунціяцій пана Василька з нагоди дебати над буджетовою провізорією. П. Василько в своїй промові ужив зворотів, з котрих виходило-би, що деякі свої
заяви робить іменем, а бодай по думці всіх австрійських Українців. П. Василько повинен розуміти, що є се що найменше неприличністю накидатись нам, галицьким Українцям, на речника. До політики п. Василька галицькі Українці не мають ніякого довіря, а то тому, бо її вихідна точка не загально-українська та руководить ся та політика думкою одностороннього змонополізованя українського питаня через чинники, які досі не дали ніякого доказу щирого

ГНАТ ХОТКЕВИЧ.

Авірон.

(Уривок).

. . . .

Як прийшов Ізраїль сюди, до сеї гори від Рафідима — в той же день Мойсей був на горі і говорив з Богом. Того давно вже не траплядо ся, певно тому, що не було гори; все рівна, та рівна пустуня; — звідки-ж би мав говорити Бог? А тут така висока гора — і Мойсей був на ній. І говорив з Богом, а як спустив ся вниз, то закликав усіх старшин і сивих мужів Ізраїля і так казав перед ними:

— Бачу я, бачу, що захитала ся де в кім віра Божа. Чую я, чую, що хулу глаголять деякі уста. А Ізраїль маловірний починає прислухати ся до тої клевети уст — і гаснеісповідане волі Могучого серед люду Його. І навіть мене, котрого милостию своєю благословив Господь і покликав бути серединою між вами і Собою — навіть мене починає дехто вже неохоче слухати і кривити ся на приказ мій і ширити між сонмом неправду про мене. І бачуть очі мої нещастя будучиня вашої, ради маловірства вашого. Бачуть очі мої голод й хоробу ваших дітей, проказу і струпи на грудях жінок ваших... Пси будуть вити між кущами вашими і в вашу постіль буде заповзати змия. Але великий наш Господь і многомилостивий. Він не хоче погибелі народу свого, а умноженя хоче і праведности. І от я став перед Богом там в горі і молив Його: „Боже! — так сказав я Йому. — Тисяч літ — хвилина перед Тобою і вселенна — пісчинка одна в десниці Твоїй. Не бери гніву свого на Ізраїля, а возьми ще раз слово милости на дітий своїх. Прости їм гріхи і не остав тут, серед сеї великої, страшної, ненажерливої пустині".

— І Господь, милостивий в тисячах, сказав мені:

„Так оповісти дому Яковля і тако глаголи до синів Ізраїлевих. Бачили ви, що зробив Я Египтянам? Бачили ви, як підняв Я вас, мов на крилах орлиних і вів пустинею аж до місця сього? Чому-ж не переповняють ся серце ваше страхом перед силою Моєю і чому ви не слухаєте пророка Мого, ні самого Мене? Але диви ся Ізраїлю!... Велика довготерпеливість Моя і милости Моєї не має границь, але і гнів Мій без кінця — і бій ся прикликати його на голову свою. Се даю вам закон! І коли слухом послухаєте гласа Мого і святинею збережете заповідь Мою — будете людьми Моїми, вибраними з усіх, і дам вам землю, що тече медом і молоком, і умножу вас, як пісок морський і покорю під ноги ваші всякого ворога — Моя бо єсть земля і все, що на ній. А як і тепер не послухаєте останного слова Мого, — о, ліпше би вам не родити ся на світ! Розкрию землю під кущами вашими і тамо вас знищу земним вогнем. Здвину гору з місця і накрию вас нею, а небо поверну в поломінь і в поплавлений металь. Хто сміє стати проти Мене?..."

І перелякала ся всяка старшина і всі поважні люди Ізраїля і прирекли одноголосно за себе і за родини свої і за роди свої: „все сотворимо, що прорече Господь і послухаємо всякого слова Його. Так і скажи Богови свому і нашому.."

І знову пішов Мойсей на гору донести Господеви слова і проре́ченя людий Його. — І знову щасливий бачив Бога і взяв від Нього закон і зійшов до сонму.

А зійшовши, приказав Велике Очищене, щоби вимили люди одіж свою і тіло своє і щоб умастили волосє, а мужі щоб три дні не входили до жінок своїх. А на третий день, щоб підняв ся Ізраїль рано і — не вкушавши нічого — ішов до гори Сіона і став в мовчаню і тихости, довкола: прийде-бо Господь на гору показати ся людям в славі своїй.

І як живо памятає Авірон той трепет, з котрим рушив він з батьком, і родичами, і сусідами, і з усім сонмом ізраїльським до святої і страшної гори. Стали далеко, бо не велів Мойсей не то зіходити на гору, а навіть торкнути ся її чим небудь.

— Слухайте ви! — говорив він перед відходом. — Я знов іду на гору назустріч Господу, але з вас щоб ніхто не йшов за мною, а навіть і не торкнув ся гори, бо инакше — смертю умре, каменем поб'єть ся або устрілить ся стрілою. І чи то буде муж чи женщина чи зі скота, що — все одно, не буде живий.

І всі зі страхом поглядали па гору та дивили ся одно за одним, чи не виступив хто вперед, чи не торкнув ся хоч тіню отого каме-

відношеня, а навпаки лукавлять супроти нас, Супроти того чинника мусимо ми в кождім разі бути повздержливими у своїх заявах.

Мала Рада про розстріляне богданівців.

На надзвичайнім засіданю Малої Ради, скликанім з приводу подій в ночі з 8 на 9 серпня н. ст. в районі зелізничої стації Київ І стації „Пост-Волинський“, виголосив реферат про події поручник Левитський, член Генерального Військового Комітету, який робив слідство в сій справі разом з лікарем Савошанкою.

Всі свідки, як говорив референт, розповідали, що в першім ешелоні козаків полку ім. Богдана Хмельницького, котрий увечері 8 серпня виїзджав на фронт зі стації „Київ II“, був наймирнійший настрій.

Через стації проїзджали саме на фронт козаки донці й богданівці, витали їх вигуками „Слава дончакам“.

Сей перший ешелон виїхав зі стації ще досить рано, коло 10 год. у вечері й по сім зроблено лише кілька вистрілів. Через годину приблизно на тійже стації сів у ваґони другий ешелон тогож полку богданівців і поїзд рушив поуз пасажирську стацію „Київ І“ до „Посту-Волинського“.

В сей ешелон відкрито стріляннину з ріжних сторін. З початку почали стріляти від Жилянської вулиці, коли поїзд проходив здовж неї. Між иншим ішла стріляннина з одного помешканя на Жилянській вул. в будинку ч. 24.

Стріляннина в поїзд ішла весь час, коли він проходив здовж „Київ І“ з боку нового зелізничого двірця, Степанівської вул., Кадетського гаю і инших місць.

Один свідок вказав, що якийсь кирасір хвалив ся йому, що він „випустіл в етих с. с. две пачкі патроноф“.

Коли поїзд вийшов за зелізничий дворець, було в нім вже кілька ранених. Далі, коли поїзд підходив до „Посту-Волинського“, його знов обстріляли кирасіри з рушниць і з машинових крісів.

На стації поїзд став, кирасіри його окружили та звеліли козакам полку Богдана Хмельницького виходити з ваґонів. Козаки виходили без рушниць, котрі залишили у ваґонах, і кирасіри зараз-же арештували їх. Над офіцерами-богданівцями кирасіри знущали ся, лаяли й навіть били прикладами, а потім всіх їх поарештували.

Один кирасір оповів, як він з товаришами видерли з рук у одного богданівця рушницю, а потім убили його прикладами. Селянка з Посту-Волинського оповіла, як на її очах два кирасіри, вгледівши, як один салдат вилазив на городі з картофлиня, прибігли до нього й зарубали його шаблями.

Додатковий реферат зробив прапорщик Величко, з даних якого вияснило ся, що київська військова влада, на чолі з ґен. Цицовичем і иншими офіцерами-Росіянами, заздалегідь розставила кирасірів і донських козаків навмисне для того, щоб обеззброїти богданівців і заарештувати їх. Один свідок чув розмову Цицовича з офіцерами-донцями й офіцерами з одної школи прапорщиків, при чім Цицович сказав, що по його пляну треба богданівців всадити у ваґони, вивезти з ешелонами до Посту Волинського й там порозззброювати їх.

Гермайзе, котрий пішки ходив до самого Посту-Волинського здовж зелізниці й розпитував людий та самих кирасірів про те, що скоїло ся в ночі, також зробив додаткове повідомлене. Гермайзе з т. Фуцезичем чули, як в гурті кирасірів вела ся завзята протиукраїнська аґітація і один з них казав, що, „Центральну Раду треба розігнати і ми се зуміємо зробити“.

Гермайзе з товаришем пішли до того кирасіра та спитали його, як він зветь ся, але той ні назвати себе не схотів, ні до команданта не пішов, як від нього домагав ся Гермайзе, а пішов до своїх кирасірів. Тудиж пішов і Г. з товаришем.

Там зустріли їх дуже вороже й навіть ротмістер Девлет Гільдеєв уперто не хотів закликати згаданого кирасіра й поводив ся з Г. дуже брутально. Взагалі кирасіри ведуть погромну аґітацію проти всього українського народу й один з них при т. Гермайзе сказав, що „ми всеґда хахлов стрєлялі і будем стрєлять“. По тим відомостям, які зібрав Гермайзе, кирасіри на Посту-Волинськім з початку стали ображати й бити офіцерів Українців, а потім без усякого приводу з боку богданівців на приказ ротмістра Дмитрієва почали їх розстрілювати з двох машиновий крісів. Потім побивали ранених прикладами й навіть приколювали в спину шаблями.

З окремих запитань членів Малої Ради й відповідий на них виясняли ся ще деякі характеристичні факти. Між иншим Ф. Крижановський повідомив, що в будинку проф. Грушевського на Паньківській вулиці мешкає один офіцер, котрий, коли розпочала ся стріляннина, відчинив вікно й також почав стріляти до зелізничого двірця. Коли його на другий день спитали, на що він стріляв, той відповів: „Ми решілі устроїть маленькую перестрелку“.

Російська влада вела слідство. дуже односторонно. Член комісії, ґенерал, весь час намагав ся найти докази, що богданівці також стріляли, але його вигадки збивав другий член комісії, Українець, котрий трапив туди через те, що він є слідчим судею того участка, де ведеть ся слідство; тоді старший член комісії відправив геть Українця слідчого судю, а на його місце взяв другого з иншого участка.

Не відомо, хто з найвисшого військового начальства в Київі дав приказ арештувати офіцерів-богданівців, — начеб такого приказу ніхто не давав. Треба зауважити, що по військовому статуту ніхто не має права арештувати офіцерів, які їдуть з ешелоном.

Військовий слідчий судя, котрий почав вести доходжене в справі „повстаня богданівців“, відмовив ся вести справу, бо на його думку ніякого повстаня не було. Коли-ж звернули його увагу на те, що салдати-кирасіри розброювали й навіть били офіцерів-Українців, слідчий добачив тут елемент повстаня і знов взяв ся за справу. (ВСвУ.).

Війна.

Канцлерське пересилене в Німеччині.

БЕРЛІН. Voss. Ztg обговорюючи загрожуюче пересилене в нутрі кабінету стверджує, що уступлене канцлера Міхаеліса стало ся тепер конечністю. Політичне положене від хвилі уступленя Бетмана Гольвеґа значно погіршило ся. Попередний канцлер уступив длятого, що треба було поправити положене в заграничній політиці. В часах правліня дра Міхаеліса жадна зміна на ліпше не наступила.

Дневник подає ряд подробиць про те, в який спосіб прийшло свого часу до покликаня дра Міхаеліса на становище канцлера. Ініціятива вийшла імовірно від дра Гельферіха. Саму предлогу представлено цісареви через шефа канцелярії Валентінія і шефа адміралції адмірала Мілера. Як показало ся, ті предлоги не були щасливі Дотеперішна система, щоби в руки кількох людий з окруженя цісаря складати долю цілої держави є дальше не до удержаня. Vos. Ztg. підносить, що тепер мусить наступити порозуміне між цісарем а парляментарними представниками перед обсадженем на ново тек. Бо не може знов стати ся, щоби цісар іменував канцлера, котрий серед парляментарних партій не має більшости. Вкінци підносить Voss. Ztg., що парлямент є в можности представити цісареви відповідного кандидата із свого нутра. Він міг се зробити вже передше, але більшість партій не хотіла брати на себе відвічальности. Тепер що иншого. Щоби цісар міг оперти ся на предлогах з нутра парляменту, конечно, щоби самі партії станули на дорозі взаїмного компромісу і створили проґраму, яка моглаби стати ся підставою до уложеня проґрами для будочого канцлера.

Французька офензива.

Після вчерашного німецького комунікату перейшли Французи передучера на богатьох місцях до великого наступу на Chemin des Dames і на просторі від Aillette на північ від Vauxaillon аж до Paissy (25 кільометрів) Бої які розвинули ся на південь від каналу Oise—Aisne довели до тяжкого змаганя з ріжним щастєм. Неприятель, який рано рушив на наші лінії, знищені шестодневним завзятим гарматним огнем, стрітив ся з нашим сильним опором і потерпівши тяжкі втрати не міг посунути ся наперед Що йно в пізнійшім наступі після нового гарматного підготовленя свіжими французькими військами, підпертими численними панцирними автомобілями, яке наступило від заходу в напрямі від Allemant, а від полудня в напрямі Chavignon, вдало ся йому вдерти ся до нашого становища і дістати ся аж до названих сіл. Наслідком сього не можна було вдержати

ня, за яким, на його думку, вже починаєть ся гора.

Був ранок. — На голім чистім небі підіймало ся сонце, заповідаючи страшну спеку. І небо і пустиня були такі просторі, порожні, що здавало ся, якби крикнув, то крик сей поніс би ся аж в безкінечність — і лише гора, свята гора повила ся тайною: верх її був завритий чорною, хмарою диму — і так чудно і страшно було дивити ся на чорну хмару серед яскраво рожевих тонів пустині. Тисячі очий дивили ся вверх і тисячі сердець били ся, чекаючи великих Божих слів, великих Божих діл.

Весь соим стояв на ногах: женщини і старі діди, оперши ся на палиці, стоять і чекають, піднявши голови до гори і моргаючи сльозавими очима; кріпкі мужі непохитно уставивши голови, наморщили брови; лиш зрідка хиба хто погладить чорну кучеряву бороду; жінки зі страхом иноді поглядають на хмару, а більше стоять за дітьми — як би вони, загравши ся не відбігли та — Боже спаси — не торкнули ся якого каменя гори. Молодші матері такі зовсім не відпускали від себе дітий, а тримали їх за руки або загортали в полу своєї одежі. І лиш чийсь песик нараз вибіг з товпи, і шокаючи, плентав ся по передгірю.

— Гляньте, гляньте... Пес... — зашелестіло між народом.

— Чий то?

— А я знаю?

— Він умре. Він сказав про скотину і про чоловіка, а се пес.

І всі шепотіли і чогось чекали, але ніхто навіть не крикнув і не тюкнув на пса. А песик побігав, потім став передніми лапами на камінь і, піднявши голову до гори, тоненько і неприємно завив.

І в сю хвилю, не знати звідки, прилетів гострий камінь і ударив пса коло вуха. Заскигливши, пес почав крутити ся на одному місци, а кров бризькала з рани і окропляла камінь. Потім упав, скріб лапами пісок, а ще потім — в червоній калюжі лежав непорушно з вишкиреними зубами — лиш про його всі забули, бо стало ся щось ще страшнійше.

Хмара над верховиною гори стала рости і рости; дим почав обгортати всю гору, закриваючи сонце — і нараз розірвало ся громове голосіне труб, мов тисяча їх була схована у хмарі і трубили в них велетні. Страх обгорнув серце всіх людий, мужчини упали на коліна, женщини пригуляли до себе дітий своїх а в далекому таборі завили привязані пси.

І побачили всі, що біжить Мойсей з гори і кричить щось і махає руками, мов кличе. Високий, старий, так швидко біг він, мов молоденький парубок, а довге сиве волосе маяло і якусь авреолю творило над його головою.

— Що він кричить? Кого він кличе? — зашуміли люди, бо з-за грому і звуку труб годі було щось розібрати.

— Він нас зове! Нас! — закричали передні.

Нас зове перед лице Бога!

Ходімо! Ходімо бачити Господа Сил!

Не йдіть! Не йдіть! — кричали другі. — Ми не хочемо вмірати.

Не може чоловік винести погляду очий Господніх і сяйво вінця осліпляє смертного.

І ще страшнійше заревли труби і загрехотів грім! Слава Ведущого представа пред Ізраїлем і сила Сильного показала ся яво. І закричав нарід:

— Не йдемо! Ти, Мойсею, вибранець Божий і тобі глагол Його. Говори ти з Ним, а ми з тобою.

І затихли громи і труби і почав кричати Мойсей перед товпою:

— Великий Господь Бог Ізраїля! Бачили страх Його? Чули глас труб небесних? Але бійте ся учути голос Вишнього самого! Бійте ся! Бійте ся!... Бійте ся!...

І ревнули знову громи і труби, Мойсей побіг знов на гору, а люди перелякані, загуркані в страху закриваючи голови полами, тікали від гори і лиш відбігши далеко, зупиняли ся від цікавости.

І всі бачили, як Мойсей сміло увійшов у чорну хмару на вершину гори і всі чули, що от як настане мовчане — се значить говорить Мойсей і його голосу нечутно, а потім загремлять громи і труби — се Господь закриває мідю голос свій. І всі перестрашені вертали до кущів своїх, але разом зі страхом чули радість: кождому приємно було знати, що його Бог такий сильний, такий могутній.

ста новиц положених по середині. При заверненю військ з лінії на фронті, який витревало ми боронили, мусіли ми також розсадити батерії уміщені на переді і в такім стані лишили ми їх неприятелеви. Французи наступили остро, але при помочи наших резерв здержано удар неприятеля на південь від Pinon, коло Vandersoon і Chavignon; о останню місцевість ішла завзята боротьба. Французькі наступи, початі рівночасно при помочи кількох дивізій по обох сторонах хутора La Royere на південь від Syllain серед тяжких втрат неприятеля не повели ся, мимо сього, що повторювано наступ кілька разів.

Вечером по кількагодиннім барабаннім огни рушив неприятель до боротьби між Braye і Ailles. Два рази наступали його війська. Під оборонним огнем, а де не де і в завзятій боротьбі з близька заломив ся цілковито наступ Французів. Битва вела ся аж до пізної ночи. Досі не ожвила ся на ново. Наші війська били ся по геройськи.

Уступства для Ірляндії

АМСТЕРДАМ. (Ткб.) В часі вчорашної ірляндської дебати забрав голос також Аскіт і заявив, що за кілька місяців буде могло правительство представити палаті ірляндське правительство, за яким буде значна більшість в ірляндськім народі.

Видалюване Поляків з Москви

ВІДЕНЬ. Польські дневники, що виходять в Росії, доносять: З огляду на катастрофальну недостачу поживи в Москві, зарядили власти евакуацію міста на великі розміри. Перед иншими має бути видалених з міста кілька тисяч Поляків. Польський комітет вислав до Петрограду депутацію, яка має запротестувати проти того зарядженя.

„Вільне козацтво“ — чинник проти анархії.

Сейчас по вибуху революції зорґанізувала ся в поодиноких околицях України для удержаня порядку народна міліція, котрої діяльність розпростирає ся на цілу Україну. Про се доносить київський дневник „Робітнича Газета“:

В послідніх часі звертають ся ся до українського правительства численні селянські ради, українські союзи народної просвіти, фабрики, зелізничники, українські ґуберніяльні і окружні ради, управи земств і поодинокі правительственні комісарі з поданями, в котрих жадають ся допільного устрою української народної міліції так званого „вільного козацтва“. Нарис статута відносно орґанізації вільного козацтва предложено до затвердженя українського Генерального Секретаріяту.

Український Генеральний Військовий комітет подав до відома поодиноким українським орґанізаціям, що вже в предвидженім часі треба числити ся з демобілізацією. Україні, що лежить найблизше фронту, грозить з тої причини поважна небезпека. Підчас демобілізації неможливо було б зелізницям, що стоять до розпорядимости найвисшої управи армії, в час приняти сотки тисяч жовнірів, так що оправданою являєть ся журба, що розвязані чужоплеменні купи жовнірів могли б вертати пішки до своєї вітчини рабуючи і нищачи по дорозі.

Щоби се предвиджене лихо оминути, подбати о порядок, спокій і добро населеня і взагалі забезпечити Україну перед рабунками та ексцесами жовнірів, уважає Український Генеральний Військовий комітет за свій обовязок утворити орґанізації, в діяльности котрих Генеральний Військовий Комітет застерігає провід собі. Тому, що в такій цїли утворені орґанізації мусять бути узброєні і підлягати вказівкам офіцирів, Український Генеральний Військовий Комітет зробить Українській Центральній Раді і російському міністрови війни відповідну предлогу. На чолї творения українських вільних козаків стоїть член Українського Генерального Військового Комітету ґенерал Певний.

Після київських часописий зростає вільне козацтво, як також Січи і подібні військові орґанізації поза фронтом явно до немаловажної сили, яка мала-б із стоячими на фронті українськими військами вести до утвореня української армії. Лиш особлива національна армія може зреалізувати піднесені Українцями жаданя: відбудови української держави в рамах російської союзної републики; а також із огляду на спричинену рабуючими купами жовнірів анархію, українська народна міліція, є конечностю.

Виною анархічних відносин на Україні — про які навіть уміла доносити Петроградська Телеґрафічна Аґенція — є Москалі.

Як за царського режіму саме на Україні були реакційні живла найбільше заступлені, так також революційні правительственні круги не є в силї дібрати ся до реакційного російського націоналізму на Україні.

Петроградська Телеґрафічна Аґенція наводить між иншими причинами анархії на південній Росії обставину, що місцеві власти вводять дезорґанізацію, але не признає вона того, що тимчасове правительство спокійно приглядаєть ся поводженю націоналістів, які поодиноким орґанізаціям у виконуваню признаної їм самоуправи ставлять непереможні перешкоди. Настановлені тимчасовим правительством в поодиноких містах російські урядники не є в силї зєднати собі довіря українського населеня. — До сего треба також звести невистарчаюче заосмотреня міст в середники поживи.

Так дозрівають події, які чим раз більше роблять сумнівною згоду Українців з Москалями. — Лад привернеть ся на Україні аж тоді, коли дотепер так гноблений край, котрий недавно торжественно заповів виконуване своєї необмеженої самоуправи, — увільнить ся від російського централізму і сам зреґе ся федеративної злуки з Росією.

Хто бодай трохи знає відносини в Росії, той буде уважати перестрій тої держави на союзну републику за неможливий до переведеня.

Лише розпад великанської держави на ті природні етноґрафічні части — забезпечує їм необмежену національну і культурну самостійність. До сього потребують поодинокі провінції самостійної армії, якої здійснене вже дуже близьке в середній Азії і на Україні.

НОВИНКИ.

— **З посольських кругів комунікують нам:** В деяких орґанах української преси висловлюєть ся бажане, щоби У. П. Р. подавала загалови відомости про предмет і хід своїх переговорів з правительством. Тайна в сих справах має бути безцільною тому, бо в правительстві засідають Поляки, а тим самим Поляки будуть про все поінформовані. На се треба замітити, що уваги сї в підости не покривають ся з фактичним станом річий, бо переговори веде сам президент міністрів, а з другими міністрами порозумівається лише о стільки, о скільки се конечне до переведеня деяких приречень. Між жаданям У. П. Р. є й такі, які лежать у виключній компетенції президента міністрів, а котрі взагалі до якогось часу мусять остати тайною. Виносити такі річи на верх, було б цілком схибленою тактикою. Коли У. П. Р. хоче заховати тут дискрецію, то не можна їй робити закиду, що вона хотіла „окружувати ся таємничостю“, але навпаки треба лише з признанем узнати її печаливість о загальне добро, хоч би се навіть мало і докінувати ся коштом дешевої її популярности

Тому ті українські орґани, котрі менторують У. П. Репрезентацію, як вона вибалакуванем усіх дискретних справ має „найліпше зберігати звязок і довіре між народом і його парляментарним представництвом“, повинні занехати напираги на У. П. Р. в згаданім напрямі, бо саме таке напиране зроджує недовіре публики. Зрештою годі добачити причини, задля якої належить боронити нетактовної балакучости Секретаріяту Народного Комітету.

— **Стан здоровля посла Олесницького.** З посольських кругів довідуємо ся, що стан здоровля посла дра Олесницького є грізний. Посол Олесницький підпав в понеділок у полудне мозковому атакови і до вчерашнього дня, про котрий маємо останну вістку, не прийшов до свідомости.

— **Перемиський Епископський Ординаріят** подає до відома П. П. питомців І. ІІ. і ІІІ. р, що Ректорат гр. кат. дух. семинарії у Львові з причин від него незалежних не буде міг отворити семинарії в речинци оголошенім в Вістнику епархії перемиської 1917 р. (ч XV. ст. 119) т. зн. дня 1. падолиста 1917 р.

Проте згадані богослови здержать ся з приїздом до семинарії, доки Ел. Ординаріят не завізве їх посредством часописий.

— **Українці і буджетова провізорія.** Як відомо У. П. Р. по довгій основній дебаті рішила значною більшістю голосів приймати предложене президента міністрів і вийти зі салї в часї голосованя над буджетовою провізорією. Прикро вражав факт, що дехто з послів без оправданя не явив ся в той день у Відни. Кромі послів. які не явились за-для недуги (през. Романчук і др Е. Олесницький) зволили не явитись посли: Петрицький; Лаврук і Стефаник. (сп.).

— **Памятаймо про „Захист для недужих У. С. Стрільців“!** На днях вислала Управа Захисту окрему відозву до наших Інституцій. Священиків, Урядів громадських та визначних Мужів з просьбою о надсилане підмог в грошах, земноплодах і т. д.

Звертаємо ся головно до всіх наших Товариств. щоби не забули прийти як найскорше в поміч сїй важній стрілецькій Інституції грошевими жертвами, а другі осередки нашої суспільности зволять причинити ся борошном до її успішної діяльности під сю важку военну пору і близьку зиму!

— **Оберучев остаєть ся.** „Утро Россії“ з дня 3. жовтня доносить, що димісію команданта київського округа Оберучева міністер війни не приняв. Оберучев остаєть ся отже дальше на своїм становищи.

— **Автокефалія грузинської церкви.** Дня 5. вересня товпа Грузинів з грузинським епископом Леонідом на чолї захопила при участи міліції в Тифлісї дім ексарха Платона, запечатала церкву, зажадава ключів від кас і арештувала кілька духовник осіб. Ще дня 27. марта заявили три епископи ексархови, що вони фактично та юридично позбавлені власти. Супроти ексарха й цілого ряду Росіян проголосили бойкот, а до монахів віднесли ся без милосердя. Тимчасове правительство стало на становище церковного собору в Москві й прилучило ся до протесту собору. Одинокий шлях для утвореня грузинської церкви — утворене угодової комісії Тимчасове правительство задумує поробити найрішучійші заходи проти того. (Рѣчь).

— **Відвідини кн. Леопольда Баварського у Львові.** Начальний вожд східної армії маршалок кн. Леополд Баварський в переїздї через Львів відвідав німецького ґенерального консуля Гайнцого: Були се відвідини чисто приватні. По сніданю в домі консуля поїхав маршалок в дальшу дорогу.

— **Несмачна оперетка,** На днях явила ся у Митрополита депутація від парохіян Преображенської церкви, зложена з двох каменичних сторожів і чотирьох перекупок, Депутація просила Митрополита за о. Давидовичем.

— **Російська конституанта в Москві.** Петроградські „Бэржевiя Ведомостi“ доносять, що російське правительство рішило скликати конституанту до Москви. Правительство перенесе ся до Москви доперва в падолистї.

— **Маєток Керенського,** На новойорській біржі кружить поголоска, що Керенський умістив свої капітали в однім з банків в Вашинґтоні. Банки заявляють, що се мають бути гроші давного російського правительства.

— **Ординаріятським комісарем** для середних шкіл і учительських семинарій у Львові іменований Впр. о. каноник др Іван Бартошевський, професор львівського університету.

— **В справі польських леґіонових офіцирів.** В відповіди на інтерпеляцію пос. Бобровського відповів міністер краєвої оборони ґен. Чап. що мінітерство краєвої оборони знесло постанову. після котрої ті члени польського помічничого корпусу, горожани австрійські і угорські, що втікли або вернули з ворожого полону, мають бути приділені до австро-угорської армії. Сї леґіоністи можуть просити о приділене їх знов до польського помічного корпусу. Відповідний розпорядок міністра краєвої оборони має силу взад.

Бібліоґрафія.

Роман Секела: Смерть. Нариси й оповіданя з часу великої війни. Львів 1917. Сторін 83. Ся збірка молодого талановитого письменника, якого де які твори відомі читачам „Українського Слова“, містить слідуючі оповіданя: Смерть. Микола Ілишин. Приступ. Сироти. Похід дзвонів на війну. Останній лист. Велика злочинниця. Йорданське свято на фронті українського Січового Війська. Прощальний поцілуй. Червоні маки. Число 328. Поворот інвалідів. Збірка ся вийшла як 25 випуск „Новітньої бібліотеки і коштує 2 К.

ОПОВІСТКИ.

Пятниця, дня 26 жовтня 1917.

Нині: 26. жовтня гр.-кат. Карпа ап., римо-кат. Евариста п.

Завтра: 27. жовтня гр.-кат. Параскевії м., римо-кат. Савини.

○ Бібліотека Товариства „Просвіта“ (Ринок ч. 10. ІІ. поверх, вхід з ґалерії) отворена що дня від 4—6 по полудни крім неділь і гр. кат. свят. 5—5

З австрійського звідомленя.

З дня 25. жовтня.

Італійський фронт:

Дванайцята битва над Сочею, що вибухла з почину вірною дружбою звязаних осередних держав, зачала ся вчера з успіхом. — О 7-мій годині рано зачали маси гармат своє діло знищеня. — Годину пізнійше йшла на приступ піхота серед бурі, дощу і сніговії. Непогода і гори виставили війська на важку пробу.

Ворог боронив ся дуже завзято, але вже в полудни був ворожий фронт в деяких місцях між Ромбою і Луцца переломаний.

Альпейські полки взяли Фліч, — німецькі війська відкинули ворога далі на полудни. — Височини на захід від Вольчахе і на північний схід від Луцци були вечером цілковито в руках союзників.

В північній части високорівні Баінзіцца—Святий Дух ставили вчера Італійці найсильнійший опір.

На горі св. Гаврила, коло Горици і на високорівни Карсту місцеві підприняття створили умови до дальшої борби.

Огонь артилерії зростав в тих областях по обох боках до великої сили.

До вечера звідомлено більше як про 10.000 бранців. — Між ними два дивізійні і бриґадні штаби; добича навіть в приближеню необчислена.

Італійська офензива.

З австрійської головної кватири.

З дня 25. жовтня 1917.

На Італійськім фронті:

Дружно виступили вчера німецкі і австро-угорські війська плече об плече до борби проти свого колишнього союзника. На більше як 30 кільометровій ширині по короткім а сильнім огневім діланю приступивши до наступу, переломили випробовані дивізії італійських фронт над Сочею між кітлинами Фліч а Тольмайн. Долини, що замикають сильні становища ворога взято першим приступом. Помимо завзятої оборони добули наші війська стрімкі гори і заняли ворожі точки опору, що знаходили ся на верхах. Сніг і дощ спиняли дальший поступ, але всі сі перешкоди поборено. Завзятий опір Італійців треба було часто ломити кровавими рукопашними боями. Бої йдуть вперед після пляну. До вечера донесено про більше як 10.000 полонених, притім штаби дивізії і бриґади та про богату добичу в гарматах і воєннім матеріялі.

Західний фронт:

Фронт пільного маршалка баварського наслідн. престола Рупрехта.

В Флядрії тревав цілий день сильнійший огонь, як зрештою в боєвій области між побережем а озером Blankaart. Відси аж до Lys стрілював ворог поодинокі відтинки сильним огнем, який від ліса Hautkoulster аж до Passchendaele над вечір зріс до гураґанового огня. До більших приступів не прийшло. В Артоа і коло St. Quentin відбули ся бої на передполях з корисним для нас вислідом.

Фронт пруського наслідника престола:

Над каналом Oise-Aisne перейшов день при слабій огневій діяльности ворога. Перед самим вечером віджив знов сильний огонь. На богатьох місцях виступили вперед французькі вивідні війська, всюди видкинено їх. В ночи був огонь живий.

Між Aisne a Maas прийшло кілька разів до вивідних боїв, які викликували місцевий зріст огню.

На східнім фронті:

Ніяких подій більшого значіня.

Македонський фронт:

На богатьох відтинках скріпила ся артилерійна діяльність.

Перший ґенеральний кватирмайстер Людендорф.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошення.

Загальні Збори

Тов. „Українська Захоронка“ у Львові відбудуть ся по думці § 11. статута дня 10. падолиста 1917 в комнатах „Укр. Бесіда“ о год. 4 по пол. з отсим порядком нарад: 1. звіт Виділу з діяльности, 2. звіт контрольної комісії, 3. вибір голови Тов., 10 виділових і 3 заступн., 4. вибір контр. комісії, 5. внески і запити.

На случай, колиби о год. 5 не було приписаного комплету, відбудуть ся о год. 5½ того самого дня і в тім самім місци по думці § 12 статута другі загальні збори з правом рішаючих ухвал без огляду на число присутних членів.

Львів, 25. жовтня 1917.

За Виділ Тов. „Укр. Захоронка“

Стефан Василів, секретар. Евгенія Гриньовська, предсідателька.

Хтоб знав про моїх родичів, де перебувають, прошу подати мені до відома. Батько Осип і мати Валерія Назаревичі мешкали перед війною в Жеребки королівські коло Скалата. Прошу і о вістки про моїх братів Михайла, Семена, Григорія і Юрія та про сестру Валерію. Відомість слати ласкаво на адресу: Стефа Гайдучок — Гленяни, Галичина.

Видає і відповідає за ред. Др. Сидір Голубович. Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.

